СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 286. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 11-го грудня 1941. No. 286. Jersey City, N. J., Thursday, December 11, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Німеччина й Італія є Властиво в Війні по Боці Японії, Стверджує Президент Рузвелт

РУЗВЕЛТ ПЕРЕДБАЧУЄ ДОВГУ ВСЕСВІТНУ ВІЙНУ ТА ПЕРЕМОГУ АМЕРИКИ

Сильно Клеймить Міжнародний Генгстеризм та Розбишацтво Диктаторів

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт, виголошуючи першу промову до народу від хвилі японського нападу на Америку, заявив, що не зважаючи на перші втрати на Гаваях, Америка виграє цю війну та знищить раз на все жерело небезпеки на Тихому океані. Та ця війна буде довга та затяжна, говорив президент, тому американський нарід мусить бути приготованим до великих жертв. Він рівнож зазначив, що останній, зрадницький напад Японії є взорований на подібних підбоях Гітлера та зроблений під натиском Гітлера, бо хоч формально Німеччина з Італією не виповіли війни Америці, проте вони уважаються у фактичній війні з американським народом. До провадження війни, Америка має всього подостатком, говорив президент, та проте американські фабрики мусять ще побільшити свою продукцію, а робітники мусять довше працювати. Покищо Америка має досить поживи, тому не треба впроваджувати жадних обмежень. Стверджуючи, що хоч японський напад захопив Америку неприготованою якслід, президент опрокинув хвальбу Японії, начеб вона цілковито зломала американську потугу на Пацифіку. Америка має далі перевагу на Тихому океані, говорив президент. Він обіцяв подавати точні звідомлення з фронту та перестеріг нарід перед фальшивими поголосками, які звичайно поширюють вороги. Він признав, що нарід має далі право критикувати уряд та висловлювати свою опінію щодо війни.

БУДУТЬ ПЕРЕСЛУХУВАТИ НАКСА Й СТАРКА В СПРАВІ ПЕРШИХ ВТРАТ НА ПАЦИФІКУ

ВАШИНГТОН. — Комітет морських справ палати послів постановив переслухати секретаря маринарки Накса та адмірала Старка в справі тих втрат, які понесла фльота в минувшу неділю на Пацифіку. В палаті послів велася на цю тему гостра дебата. Одні посли домагалися точного вияснення в цій справі, другі знова твердили, що тепер не пора на такі дискусії, коли держава знаходиться у війні.

УСУНЕНО ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ВИСИЛКИ АРМІЇ ПОЗА АМЕРИКУ

ВАШИНГТОН. — Військові комісії сенату й палати послів проголосували на швидку руку закон, який вможливлює не тільки задержання вояків шість місяців довше, як цього вимагає воєнний стан, але також передбачує висилку американської армії поза границі Америки. Ще кажуть, що департамент війни приготовляє плян, який передбачує мобілізацію всіх мужчин між 18 і 45 роком життя.

ГОЛ ЗАПЕВНЯЄ НАРІД ПРО ОСТАТОЧНУ ПЕРЕМОГУ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив, що Америка мається на осторожності перед можливими іншими нападами. Він ще підкреслив, що Америка має повну віру в свою остаточну перемогу, та що уряд не знає офіційно нічого, що задумує робити Німеччина.

ЛІТВІНОВ ВИЯВЛЯЄ АМЕРИКАНСЬКОМУ НАРОДОВИ СИМПАТІЇ СОВЕТІВ

ВАШИНГТОН. — Максим Літвінов, новий советський амбасадор, складаючи уповажнюючі листи, заявив президентови Рузвелтови, що советський нарід стоїть разом з американським у цій війні проти агресорів. Літвінов рівнож ствердив, що американська поміч Советському Союзови відграє велику ролю та вможливлює Росії ставлення сильного опору німецькому наїздникови. Одначе советський амбасадор ні словом не згадав за те, яке становище забере Советський Союз щодо американсько-японської війни.

АРГЕНТИНА ПРИЗНАЄ АМЕРИЦІ ПРАВА НЕ-ВОЮЮЧОЇ ДЕРЖАВИ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Аргентинський уряд, хоч веде офіційно невтральну політику, заявив, що Злучені Держави користуватимуться правами не-воюючої держави. Це означає, що американські воєнні кораблі зможуть, наприклад, заїжджати до аргентинських пристаней та евентуально шукати там схоронища.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Президент Ґетуліо Варґас підписав декрет, на основі якого бразилійський уряд заморозив всі капітали та кредити тоталітарних держав, а саме Німеччини, Італії, Японії та їхніх менших союзників.

ГАБАНА (Куба). — Палата послів одноголосно ухвалила виповісти війну Японії. Сподіються, що цю ухвалу затвердить сенат в найкоршому часі.

ЯПОНЦІ ВИСАДИЛИ ВІЙСЬКА НА ОСТРОВІ ЛУЗОН

МАНІЛЯ (Филипинські Острови). — З головного штабу американських збройних сил на Филипинах подають, що японці зуміли висадити свої війська на північній частині острова Лузон, що є найбільшим островом Филипинського Архипелагу. Ці самі жерела подають, що наїзникам допомагали японські „пято-колюмністи", які при помочі світел подавали знаки та вможливлювали японським військам орієнтацію.

МАНІЛЯ ТЯЖКО БОМБАРДОВАНА ЯПОНЦЯМИ

МАНІЛЯ. — Японські літаки виконали черговий рейд на Манілю. Сталося це хоч є непровірені поголоски, що американські субмарини затопили японський літаконосець, з якого вилітали літаки, що бомбардували Филипинські Острови в неділю та понеділок. Филипинські власти, побоюючись скритої діяльности японських „пято-колюмністів", виарештували 25,000 японців. Ці самі власти рівнож виевакували 200,000 цивільних осіб з району Манілі. Ген. Доглас МекАртур, начальний командант американських військ на Далекому Сході, заявив, що японці втратили досі багато своїх літаків.

ПЕРШІ ПРОБНІ АЛЯРМИ В НЮ ЙОРКУ ВИКЛИКУЮТЬ ПАНІКУ

НЮ ЙОРК. — У вівторок пополудні нюйорчане відчули перший раз смак модерної війни, коли проти-летунські сирени почали трубіти, даючи знак, що надлітають ворожі літаки. Багато з прохожих взяло ці пробні алярми за дійсну небезпеку, тому на вулицях рухливого Ню Йорку можна було бачити сцени паніки та переляку. Щойно вечором міські власти розкрили, що над Ню Йорком не було жадних ворожих літаків, а проти-летунські алярми були лиш „генеральною пробою" на випадок дійсного ворожого налету на Ню Йорк.

ЯПОНЦІ ЗАТОПИЛИ ДВА НАЙТЯЖЧІ БРИТІЙСЬКІ КОРАБЛІ

Британійська морська сила зазнала на Далекім Сході з боку японців такого удару, як ще ніколи в цій війні. Японці повітряними торпедами затопили два найтяжчі британійські боєві кораблі, що стояли недалеко бази Сінгапур — „Принс оф Вейлс" і „Реполс". Перший мав 35,000 тон і був найновішої конструкції. Його викінчили вже в війні, в 1939. р. і він був гордощами британійців. Він теж був адміральським кораблем британійської фльоти на Далекім Сході. Другий корабель, „Реполс", був старшої конструкції і мав 32,000 тон. Британська адміралїця потвердила затоплення і пояснила, що оба кораблі пішли на дно недалеко берегів Малаї, підчас воєнних операцій.

НІМЦІ В ЛІБІЇ ВІДСТУПАЮТЬ

Ціла околиця між Бір ель Гобі і Режеґом та Тобруком очищена з військ держав „осі". Німецькі повзи поспішно відступають на захід і уникають сутичок з британійськими повзами. Британії натискають на німців. Але самі британійські кола говорять, що хоч німці ослаблені і є у відступі, проте ще не треба думати, що німецька сила в Лібії цілком зломана. Німецькі повзи ще мають досить сили. А коли вони втікають, то тому, що шукають за можливістю перегрупуватись, понаправляти ушкодження та засобитись воєнними матеріялами. Цілком певним є, що вони на нових позиціях будуть ставити знов опір. В британійських колах, одначе, говорять, що лібійська кампанія таки вже зближається до кінця і вона закінчиться повною перемогою британійців.

СОВЕТИ ВЕДУТЬ ОФЕНЗИВУ

Советські війська повели на кількох відтинках сильну офензиву. Вони відобрали німцям місто Тихвін і відзискали знов контакт з Ленінградом. Совети також натискають на відтинку Можайськ-Малоярославець, завдаючи німцям великі втрати. Німці за пять місяців війни з Советами втратили шість міліонів війська, кажуть советські кола. Німецькі звідомлення зо східного фронту такі скупі, як ще не були за час цілої війни. Вони кількома словами описують, що на сході нема нічого нового. Внаслідок зими операції звелись до малих льокальних сутичок.

СПОВІЩАЄ ПРО ВІЙНУ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ. — Секретар президента, Стівен Ерлі, подає в Білому Домі представникам преси першу вістку про факти нападу японських літаків і кораблів на американські посілости на Тихому океані.

ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ ЗАСОБИ

ЛОНДОН. — Британське міністерство економічної війни опублікувало дані про японські воєнні засоби. На основі тих даних виходить, що Японія має на один рік воєнних сирівців, щоб цілою силою провадити війну проти Британії і Америки. По році ті продукти вичерпаються і Японія зачне слабнути. Але той розрахунок може перехилитись в один бік, або другий, внаслідок таких подій: внаслідок великих японських воєнних успіхів і здобутків, або внаслідок великих японських невдач. В першім випадку Японія зможе довше боротись, в другім коротше. Назагал, говорить британійське міністерство, Японії, як ворога не треба недоцінювати, бо це величезна потуга. Не треба дурити себе, що внаслідок війни з Китаєм вона вичерпалась. В війні з Китаєм лише маленька частина японської сили була заангажована. Кінець кінців, кажуть далі британійські кола, війна на Далекім Сході зведеться до війни вичерпання, подібно як на европейськім фронті.

В НІМЕЧЧИНІ ОЧІКУЮТЬ РІШЕННЯ.

БЕРЛИН. — В Німеччині очікують важної заяви Гітлера в справі японсько-американської війни. Що щось має наступити, доказує факт, що Гітлер вернув до Берліна; а також, що берлінську Кроль Оперу зарезервовано на зібрання. Там все відбувались важні заяви німецького диктатора перед зібранням німецьких депутатів до Райхстагу. Німецькі офіційні кола говорять, що німецький уряд вже в короткому часі забере виразне становище в тій війні. Не буде сумнівів що... Багато людей думає, що Гітлер офіційно виповість Америці війну. Інші кажуть, що він війни не виповість, зате зірве дипломатичні звязки з Америкою. Добре поінформовані кола говорять, що Італія зробить те саме, що зробить Німеччина.

ЯЯОНСЬКО-СОВЕТСЬКІ ВІДНОСИНИ НЕЗМІНЕНІ.

ТОКІО. — Представник японського уряду заявив, що відносини між Японією і Советами будуть незмінені. Між названими двома краями існує договір про ненапад і того договору обі сторони задумують держатись. На запит чужих журналістів, чи Японія сподіється від держав „осі" виповідження війни Америці, представник японського уряду відповів, що так.

БРИТАНІЯ НАГАДУЄ ЯПОНІЇ ПРО ЖЕНЕВСЬКУ УМОВУ.

ЛОНДОН. — Британський уряд повідомив японський уряд, що Британія буде придержуватись женевської умови з 1925 р., в якій світові потуги згодились в війні не уживати газів, а також бактерій. З черги Британія сподіється, що Японія також буде придержуватись цеї умови. Подібні ноти британійський уряд вислав Финляндії, Румунії і Мадярщині.

ВІЙНА В ОСТАННІЙ ФАЗІ, КАЖЕ ВІШІ.

ВІШІ. — Французькі політичні кола в Віші оцінюють теперішнє міжнародне положення так, що уважають його остаточною фазою теперішньої світової війни. Держави вже поділені на два великі табори, невтральних вже майже нема і нема сумнівів котра куди піде. Тепер зачнеться та війна на добре. Але французи уважають себе далі за невтральних, глядачами в тих великих подіях, а не учасниками.

НАРАДИ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН. — Як говорять добре поінформовані кола, в Лондоні тепер відбуваються наради між британійськими, американськими й голяндськими воєнними знавцями, як повести війну на Далекім Сході. Знавці припускають, що внаслідок факту, що американці мають там переважаючі мілітарні сили, вони теж вестимуть провід у війні з Японією. З другого боку американці не будуть нехтувати тим воєнним досвідом, який британійці в останніх роках здобули.

СОВЕТИ НЕ ЗАГАРАНТУВАЛИ ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ.

КУЙБИШІВ. — Політичні кола є такого переконання, що новозаключений договір між Советами і Польщею, що наступив внаслідок розмов між премієром Сікорським і Йосифом Сталіном, є успіхом советської дипломатії. Бо той договір цілком не гарантує Польщі її східних границь. Сікорскі, у відсутності цеї гарантії, мусів задоволитись лиш товстом Сталіна, в якім той сказав, що повоєнна Польща мусить бути навіть сильніша, ніж попередня Польща. Але в чім та сила має заключатись Сталін не сказав.

ОБРАЗОК З ТЕПЕРІШНЬОЇ ВІЙНИ.

ГОН КОНҐ. — В околицях британійської бази Гон Конгу наступали японські війська. Один з японських сигнальників, що висунувся наперед з японського війська станув на маленьким горбочку і почав подавати знаки своїм товаришам. Та цей малий горбок був нічим іншим, тільки закопаною британійською міною, контрольованою електричним струмом з центра. Британці це побачили і діткнули електричних проводів, що вели до міни. Міна вибухла і на місці, де сидів японський сигнальник, була лише яма.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВВАЖАТИ, ЩОБ НЕ НАНЕСТИ ШКОДИ

Воєнний стан завис над цілою нашою країною. Приходиться організувати і збирати всі засоби і сили, щоб перемогти ворога, що напав на американську землю, а крім того ще дати зброю і харчі союзникам, в першу чергу Англії.

Хто тільки трохи над тим усім застановиться, відразу пізнає, що це не є легка справа навіть для такої великої й багатої країни як Америка. І тому саме говоримо отверто про те, що всім нам треба привикати до цього, що заки прийде перемога, то треба буде пережити много ріжних розчарувань, як теж треба буде великих зусиль, поту, сліз і крови. Та, як знаємо, американський нарід, хоч свідомий того всього, рішений це все перенести. Він не дурить себе ніякою легкою перемогою, а переконаний, що це буде важка і затяжна боротьба. І це є позитивне явище, коли входимо в світовий конфлікт з ясною думкою і рішучістю, та що приступаємо до боротьби як одна нація з вірою в слушність справи, з переконанням, що якби не було, добре чи зле, але Батьківщина — на першому місці.

Як ми вже нераз підкресляли, нема в нас найменшого сумніву, що й американські горожани з української крови сповнять свої обовязки супроти Америки з повною відданістю і з повною посвятою. Буквально не припускаємо такої можливости, щоб міг бути між нами хтось такий, що міг би свідомо шкодити Америці, що міг би бути на службі не-американських інтересів. Тому про те нам не іде, бо таку можливість виключаємо. Але хочемо звернути увагу нашим громадянам на що інше.

Треба припускати, що велика частина нашого робітництва працює в ріжних фабриках зброї чи інших воєнних матеріялів. Наші люди можуть бути і на інших позиціях, що є довіреними і важними з боку краєвої оборони. І ось тому треба бути ось тим людям особливо уважними, коли стрічаються з незнаними людьми, чи такими, що їх випитувалиб, де вони працюють, що й як продукують і т. п. Усе те може бути використовуване елементами, ворожими Америці, на те, щоб їй шкодити. І тому не треба з ніким про такі справи говорити. Памятаймо, що якуб не перевели в Америці чистку, ще завжди можуть залишитись елементи, що є на услугах чужих держав. А далі памятаймо і на те, що тепер входять в життя ріжні воєнні закони, що особливо гостро карають усякі поступки, з яких моглаб вийти шкода для справи оборони краю. Отже, щоб не наразитись невинно на переслідування, буде добре держати язик за зубами і не давати не то вчинком, але й словом притоки до доходжень урядових чинників. Ще раз кажемо, що ми певні щодо повної льояльности наших громадян, але хотілиб зробити їх осторожними на те, щоб вони несвідомо не впали часом жертвою проти-державних елементів.

Історичне Послання Президента Рузвелта до Конгресу

Президент Рузвелт, домагаючися виповідження війни проти Японії за її брутальний і неспровокований напад на американські посілости, виголосив в понеділок, 8. грудня 1941 р. таке послання перед Конгресом:

Панове: заступник президента, спікер, члени Сенату та Палати Послів!

Вчера, 7. грудня 1941 р., яка то дата буде датою ганьби, Злучені Держави Америки були заатаковані нагло й продумано морськими й повітряними силами японської імперії.

Злучені Держави були в стані миру з тою державою та на домагання Японії вели розмови з її урядом та цісарем, шукаючи способу, щоб задержати мир на Тихому океані.

Щойно годину пізніше, коли то японські повітряні ескадрилі почали бомбардувати американський остров Оагу, японський амбасадор до Злучених Держав та його товариш, доставили нашому секретареви стейту офіційну відповідь на недавне американське послання. І, хоч ця відповідь стверджувала, що дальше продовжування дипльоматичних переговорів є зайвим, проте вона не давала познак жадної погрози війни чи збройного нападу.

Напад нарочно плянований.

Це буде записано, що віддаль Гаваїв від Японії не оставляє жадного сумніву, що напад цей був плянований кілька днів, а може кілька тижнів наперед. А в міжчасі японський уряд нарочно старався обдурити Злучені Держави фальшивими заявами та висловами надії в справі продовження миру.

Вчорашній напад на Гавайські Острови спричинив величезні шкоди американським морським і військовим силам. Прикро мені стверджувати, що багато американців згинуло. В додатку доносять, що затоплені є американські кораблі на глибоких водах між Сан Франціском і Гонолюлю.

Вчера японський уряд повів напад на Маляю.

Вчера вечером японські війська заатакували Гонг Конг.

Вчера вечером японські війська заатакували Ґвам.

Вчера вечером японські війська заатакували Филипинські Острови.

Вчера вечером японські війська заатакували острови Вейк.

А нині рано японці напали на острови Мідвей.

Отже Японія вступила на шлях несподіваного підбою на Пацифіку. Факти вчорашнього й нинішнього дня говорять самі за себе. Американський нарід вже сформував свою опінію та розуміє всі наслідки, які матимуть ці події для нашого життя та для безпеки нашої нації.

Як начальний Вожд Армії та Фльоти я зарядив, щоб були повзяті всі міри для нашої оборони, так, щоб ціла наша нація памятала характер того нападу, який спрямовано проти нас.

Буде повна перемога.

Без огляду на те, як багато забере часу, щоб відбити цей давно приготований напад, американський нарід виграє при помочі сили, опертій на справедливости, та віднесе цілковиту перемогу.

Я вірю, що виявляю волю Конгресу та народу, коли скажу, що ми не тільки будемо боронити себе до останнього, але теж осягнемо певність, що цього роду зрада вже не загрожуватиме нам ніколи.

Ми в стані війни. Нема найменшого сумніву, що наш нарід, наша територія та наші інтереси знаходяться в поважній небезпеці.

З довірям до нашої збройної сили, з рішучою постановою нашого народу, ми осягнемо певний триюмф. Так нам Боже допоможи!

Прошу, щоб Конгрес заявив, що від хвилини неспровокованого і брутального нападу Японії в дні 7. грудня 1941 р. заіснував між Злученими Державами й Японською Імперією воєнний стан.

Нечувана Нахабність Японців

Японія напала на американські посілости в такий нахабний спосіб, якого ніхто не сподівався. Всі надіялись чогось іншого, якоїсь іншої зачіпки. Можливо — напад на Тайлянд, можливо малої перестрілки між кораблями на морі, після якої можна булоб далі звалювати вину на Америку. Мовляв, це вона спровокувала напад. Можливо — якийсь малий повітряний напад на одну з американських баз на Тихім океані. Можливо, що повітряний змаг американських і японських літаків над бурмським шляхом. Цього сподівались майже всі. Але ніхто не припускав, щоб Японія з таким цинізмом і нахабством кинула відразу всі сили проти всіх важних американських баз на Далекому Сході.

А не сподівався цього ніхто не тому, що вірив, начеб Японія в міжнародній політиці була моральніша від інших агресорів, а тільки тому, що думав, що це не буде в інтересі Японії так поступати. В Америці є, чи була, сильна група ізоляціоністів, які накликували Америку до миру та гостро критикували заграничну політику президента Рузвелта. Ці ізоляціоністи нераз закидали президентови, що це він, під натиском певних підозрілих сил, втручає Америку до війни та шукає за кожною воєнною нагодою, яка лиш денебудь може проявитись.

Знаючи це, всі припускали, що Японія старатисьме так розпочати війну проти Америки, щоб той розкол серед американців далі існував, та щоб далі були між американцями такі, що обвинувачувалиб свого президента, начеб це він спровокував війну з Японією.

Тимчасом Японія зробила цілковито щось інше. Вона нахабно з цілою своєю морською і повітряною силою заатакувала американські краї, ще заки американський уряд дізнався про те, що вона виповіла війну. Поплило відразу багато американської крови, затоплено й ушкоджено чимало американських кораблів. Своїм вчинком Японія не лиш розвіяла всякий сумнів серед найзавзятіших американських ізоляціоністів, що це вона перша накинулась на Америку, але своїм зухвалим поступованням навіть серед найбільш миролюбних американських елементів викликала таку рішучу думку: „Ти шукала зачіпки, тепер будеш її мати".

Американські політичні кола, як і громадянство, майже з полекшою приймають цей розвій подій. Вони добре знають, що це нахабство японців так сціпило величезну американську націю, що боротьба з Японією не є для Америки ніякою небезпекою. Щастя, що так сталось, кожний повторює собі в серці. Бо з цього нахабного японського нападу виходить, що та війна була неуникнима. А коли вже її годі було уникнути, краще сталось, що американський нарід ступає до неї сціплений немов бетон. В серцях американських міліонів нігде ніхто не знайде тепер дошкульного і трійливого сумніву: „А всежтаки, якби не президент Рузвелт, тої війни можна булоб уникнути і заощадити проливу крови..." Війну виповів не Рузвелт, тільки Японія. Вона зачала, а Америка буде її кінчати.

А всежтаки — чому японські палячі рішились на той нахабний крок? Невже не було кому їм порадити, як найкраще для них самих поступати?

Так видається, що до того нахабного вчинку штовхнули Японію її воєнні побренькачі, що на осліп копіювали Гітлера. Японці знамениті наслідувачі. Їх промисл дуже добре підроблював ріжні помисли европейського й американського вирібництва, а їхні мілітарні мужі тепер зручно наслідують Гітлера. Але забувають вони, що серед тих здібностей, якими Гітлер і його кліка, безсумніву, відзначаються, найслабшим місцем є брак вміння зєднати для себе світову публичну опінію. Гітлер і його кліка немов би погорджували світовою публичною опінією і немов би хотіли цілому світови сказати: „Нам наплювать на те, що ви про нас думаєте. Ви все будете перед нами коритись, коли будете бачити силу наших полків".

Ось та сила німецьких полків, це найважніший чинник в політиці німців. А вслід за тим успіхи цеї фізичної, мілітарної сили все стояли на першім місці в німецьких розрахунках. Щоб осягнути над противником якусь хвилеву мілітарну перевагу, німці не вагались напасти на нього без найменшої провокації, без найменшої споводної причини. Щобільше, щоб відвернути від себе підозріння вони надівали овечу шкуру і запускались з наміченою ними жертвою в ріжні мирові переговори. В хвилині, як їхня жертва цього найменше сподівалась, вони вдаряли в неї й опісля реготались. Мовляв, вони так зручно підвели свого противника! Що такий підхід викликував проти них в світі крайно шкідливу опінію, вони про це не дбали. Мілітарні, хочби хвилеві успіхи, брали верх над опінією й почуваннями широких мас ріжних народів.

Те саме тепер зробили японські мілітаристи. Вони також, задля хвилевої мілітарної переваги, цілком злегковажили американську широку опінію. Щоб заскочити американські кораблі і воєнні літаки на Тихім океані, вони продовжали „мирові переговори" з Америкою. Вони посилали своїх спеціяльних представників до Вашингтону, відомих з „проамериканських симпатій". Можливо, що ті представники дійсно не знали, що в той сам час, як вони ніби то шукали порозуміння з Америкою, тихцем на широкий океан випливали японські поверхневі, підводні і повітряні армади, щоб вбити американським збройним силам смертельний ніж в плечі. Коли вони дійсно цього не знали, то тимбільше вина спадає на японських палячів в Токійо, які в своїм підступі, як це заявив Кордел Гол, перевищили кожну іншу націю на світі.

Німці, хоч і видали зпоміж себе ґеніяльних людей, самі, як нація, дуже мало визнаються в можливостях і моральній силі людської душі. Це дасться пояснити хіба тим, що німці як нація не розуміють моральної сили душі, але здібні одиниці для розвязки цеї справи повертали ввесь свій труд. Проте німецький загал не знає, не розуміє, сили духа і сам через те кориться перед фізичною силою, силою матерії, а також вірить, що інших можна покорити тій матеріяльній, мілітарній силі. Це є причиною, що він дозволяє своїм провідникам в так разячий спосіб викликувати проти себе добру опінію цілого світу.

Японські палячі почали й собі наслідувати німецьких майстрів і треба їм признати, що імітація вдалась їм напричуд добре. Вони напали на американські посілости і бази, в першім дні вбили декілька соток американських вояків і декілька соток цивільних людей. Щобільше, навіть знищили декілька американських торговельних і боєвих кораблів. Але з другого боку зединили і сціпили цілу американську націю в один моноліт, який під кінець цеї крівавої розправи недвозначно вирішить — кому належиться перемога.

ЯК СВЯТОЧНИЙ ДАРУНОК

Що дати родичам синові чи дочці як святочний дарунок? Або що дати сестрі братови, чи навпаки? Чи що вислати воякови в армії, що є братом, приятелем, чи знакомим?

Ось ті питання стоять тепер перед американськими родинами, бо „Кризмус спирит" вже над нами. Вони клопочуть голови теж і членів українсько-американських родин, що певно поступлять у тій справі так, як це діється зо всіми іншими американськими домами. Тому не думаємо писати щось таке, що завдавалоб їм якогось клопоту чи відвертало їхню увагу від американського звичаю обміни різдвяними дарунками. Хіба звернемо увагу на те, на що вже натякали в ріжних ґазетах. Себто, щоб не бути цього року розтратним, а як купувати дарунки, то головно те, що конечно потрібне й пожиточне, а гріш щадити, бо він придасться в інших, тяжчих часах.

Нам здається, що таки ті серіозні часи, в яких живемо, повинні заставити людину думати за те навіть у такому випадку, коли іде про святочні дарунки. І тому саме користаємо з цеї нагоди на те, щоб звернути увагу нашого широкого загалу на ті видання анґлійською мовою, що недавно появились стараням У. Н. Союзу, а були видані Єйльським Видавництвом. Як кожний уже певно догадується, іде тут про „Історію України" М. Грушевського та книжку „Богдан — гетьман України" Ю. Вернадського.

Україна і український нарід далі на овиді. І нема такої сили, щоб могла їх знову зісунути з міжнародньої шахівниці. Та так є, що вдержання України на овиді ще далі вимагатиме величезних зусиль українського народу на українських землях, як і зусиль тих, що є з української крови і живуть по ріжних краях світа. Ще буде тягнутись довга боротьба, заки український нарід дібється свого. А як це скоро станеться, залежатиме в многім і від тої землі, де ми живемо. Ми свідками, як Злучені Держави Америки поволі всякають у всі закутини світа, як зачинають інтересуватись долями ріжних народів, змагаючи всюди усунути насильство. Що воно з того всього вийде, годі певно знати. Та в вірі, що буде добре, треба старатись тим усім, що живуть на тій землі, а є з української крови, щоб представити американському народови й урядови Україну й український нарід в минулому і теперішньому такими, якими вони є. А згадані вище книжки є тим джерелом, з якого можна черпати правдиві відомости про цю справу. З них можна пізнати ще й те, як треба ставитись теж і до тих ріжних народів, що живуть на сході Европи і знайшлися у новій страшній війні. Є це отже книжки, які вартують, щоб їх прочитала кожна інтеліґентна людина. І тому саме їх радо витають американські культурні установи. Та вже найрадше повинні їх повитати ті, що є з українського роду. І тому їм у першу чергу треба ті книжки дати — з нагоди Різдва.

НА СЕЛІ

Повість

(11) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Ого-го-го! — здивувалося начальство і додало: — А чи вислужитеж ви пенсію до того часу, коли зрівняється вам пятьдесять літ?

— Повної пенсії не вислужу, а половину певне дадуть. Та я за великою пенсією і не ганяюся, — додав Мисак, — для мене досить буде і половини, маючи свій власний закуток з садом, городом та будинком. Село не Київ — тут з півпенсією з голоду вмреш, а у власній хаті проіснувати можна за півпенсії не гірше, як у Києві за цілу пенсію.

Його превосходительство згодилось, ще раз похвалило симпатичні заміри та дбання про власну старість і під кінець завважило:

— Задержувати вас при такій нагоді я не буду і наперед дозволяю вам користуватись підпустками не тільки з весни, а хоч і зараз; а коли потрібно буде інколи і більше загаятися, ніж один-два дні, то й супроти цього нічого-нічогісінько не буду мати, при добрій службі вашій взагалі, а при таких симпатичних випадках і особливо.

Мисак вклонився його превосходительству, гаряче подякував його і додав:

— Я, ваше превосходительство, мав на увазі привитати вас своєю садовиною з Затишка, привіз її у Київ, але не посмів привезти вам сьогодня... коли дозволите...

— Спасибі вам, спасибі! Мені дуже приємно покоштувати садовини з вашого Затишка. Після розмов з вами він уявляється мені дуже художним та цікавим. Я, по совісти кажучи, на стільки навіть зацікавився, що хотів би коли небудь і позирнути на ваш Затишок. Я сам марив колись придбати собі дачку, а через те і всі ваші думки та турботи дуже близькі мені і досить зрозумілі.

— Коли ваша ласка, — промовив Мисак, — то я з великою радістю наперед запрошую вас на освятини моєї господи, коли доведу її до пуття та до кінця.

— Спасибі вам, спасибі!

До кабінету увійшов слуга й доложив:

— Чай поданий, ваше превосходительство!

— Скажи барині, що і я і гість будемо зараз! — на швидку відповів його превосходительство і звернувся до Мисака: — Ви знаєте, я навіть зараз отсе так підохотився вашими плянами та їх здійсненням, що дозволю собі просити вас мати на увазі і мої, такіж точнісенько інтереси, тоб то, коли денебудь поблизу від вас траплятиметься придатне місце для дачі, — так десятин 5—6 землі, — то подивіться на його, розвідайте умови і дасьте мені знати.

— З охотою радий зробити це для вашого превосходительства.

— А поки що, ходіть зо мною, — познайомлю вас з своїми домашніми, попємо чайку, поговоримо. Моя жінка теж цілком поділяє мої думки що до купівлі дачі, і певне рада буде поговорити на цю тему.

— Так може дозволите мені, ваше превосходительство, зараз зїздити до себе до дому та привезти до чаю садовини з мого Затишку?

— А може послати можна?

— Та воноб, ваше превосходительство, можна, але я людина одинока і нікому буде там без мене дати порядок, що, і як.

— Коли вже ви такі ласкаві, то як хочете, а ми підождемо вас... Я не прощаюсь з вами.

Мисак вийшов від свого начальства, а через якийсь там час повернувся з двома великими кошиками, які слуга приніс до їдальні.

Начальство познайомило Мисака з своєю жінкою, двома дочками і хлопцем, учеником четвертої кляси ґімназії.

— Отсе і вся моя родина! Великої дачі, як бачите, мені не треба, — 5—6 десятин дворища з садом та для нас і досить.

Розмову про дачу зараз же підхопило її превосходительство. Видимо, що ця тема була вже по части обговорена до приїзду Мисака, а через те зразуж завязалась загальна розмова і досить одностайно та жваво провадилась дві години.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПАТРІЮТИ ЯЗИКОМ

Неспровокований напад Японії на Злучені Держави вибив духа передовсім з тих всезнайків, які цілими роками запевняли нас, що Америці нiщо не грозить від Японії й Німеччини, які обвинувачували президента Рузвелта за втягання нас у війну.

Очевидна річ, як вони лише очунялися з першого удару, зараз кинулися робити публичні заяви про те, які то вони льояльні супроти Америки й президента.

Вел, важко здержувати заявити свій патріотизм на словах тих, що не обявили його на ділах, навіть як зо заявами льояльности посунуть ті, що мають медалі від Гітлера.

ВСІМИ СИЛАМИ

Заяви декотрих з тих політиків-всезнайків є справді знамениті.

Сенатор Тефт говорить, що він молився, щоб Бог відвернув від нас трагедію війни, але не додав, що він робив для відвернення трагедії. Сенатор Гвілер закликає народ напружити всі свої сили для перемоги над Японією, — забуваючи додати, що він самий доложив усіх старань, щоб ця сила була як найменша. Гувер каже, що ми повинні битися з усім, що ми маємо; поминув, що завдяки йому ми маємо „того всього" менше.

ВІДКЛИКАНИЙ НАПАД

Доносять з Бостону, що „Америка Ферст Коміті" на вістку про напад Японії на американські посілости відкликала своє масове віче.

Нажаль, донесення не подає, чи тому, що Японія робить цю роботу „краще", чи тому, що бесідники не мали нагоди переробити свої промови.

ВЕЛИКОЇ ПОЛЬЩІ НЕ ДОСИТЬ

Сорокома мовами буде подана радіом звістка про російсько-польський договір, до котрого певні причинки дав самий Сталін у своїй промові на польсько-російським бенкеті в новій російській столиці. Говорив Сталін: „Ми хочемо сильної Польщі — сильнішої, як вона була досі".

Як можна догадуватися, під сильнішою Польщею певно розуміється Польщу з більшою територією. Цікаво, яку це територію додано до Польщі, щоб її зробити ще сильнішою, ніж вона була колинебудь.

НІМЕЦЬКІ КЛОПОТИ

Доносить з Росії Сульцбергер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", що німецький уряд має великі трудноші з навертанням на свій бік симпатий населення в окупованій Німеччиною Україні. Мовляв, „хоча німці від місяців напускали на українське населення пропаганду летючками й радіовими промовами", це все не помагає.

І нема що цьому дуже дивуватися. Вистарчить поглянути на цю пропаганду. Наприклад, одна така заява говорить, що німецька армія вступає на українську територію та що зближається година нашої перемоги. Уступ про вступлення німецької армії на українську територію ясний, але фрази про годину нашої перемоги не зовсім: чи не зрозуміло населення України цю фразу так, що „наша перемога" залежить від цього, щоби бити німецьку армію, що вступає на українську територію?

Очевидно, цей погляд може бути правдивий лише тоді, як населення читало цю заяву. Не виключене, що заяву читали лише ті, що її писали, й німці, що заплатили її кошти.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

NEW-YORK, N. Y.

CENTRAL COMMITTEE OF AMERICAN-UKRAINIAN ORGANIZATIONS SEND PRESIDENT ASSURANCE OF THEIR SUPPORT.

New York, N. Y., December 9. — The Central Committee of American-Ukrainian Organizations of Greater New York send to Pres. Roosevelt the following telegram:

THE PRESIDENT
Washington, D. C.

Dear Mr. President:

The Central Committee of American-Ukrainian Organizations of Greater New York, representative of American citizens of Ukrainian descent, who have been constant supporters and firm adherents of the domestic and foreign policies as ennunciated by you, Mr. President, unhesitatingly offers the services of its organization and its membership in the fulfilment of any task which you, Mr. President, or the Government, may assign to us.

We feel confident that under your farsighted and courageous leadership, our Country will be victorious and will demonstrate to the world that treacherous military barbarism cannot and will not be tolerated.

Michael Piznak, Chairman
Central Committee of American-Ukrainian Organizations of Greater New York.

Сестри Закупили Дім Для Старців

Сестри Служебниці Пресвятої Діви Марії, що прибули з Канади, щоб тут служити Богови і свому народови через доглядання старих, безприютних і хворих осіб, закупили тепер для цеї цілі, як й інших, прекрасний дім, з широким простором землі, в здоровій і гарній околиці. На цей дім затягнено позичку в сумі $35,-000.

Тепер Сестри відзиваються до громадянства з просьбою допомогти їм сплатити довг і вдержати ту інституцію, себто Приют для старих. Звертаються з нагоди наближаючогося Різдва Христового в тій надії, що дістануть від наших добродіїв „Різдвяний Дарунок" у виді грошевої жертви на Приют, себто на таку інституцію, якої потребу відчуває увесь наш загал.

Жертви і письма проситься слати на таку адресу:

ST. MARY'S VILLA
Table Rock
Sloatsburg, N. Y.

АРЕШТУЮТЬ НІМЦІВ, ІТАЛІЙЦІВ І ЯПОНЦІВ

НЮ ЙОРК. — Агенти ФБІ перевели ряд арештувань серед німецьких, італійських і японських горожан, примінюючи закон в справі трактування чужинців на випадок війни. Між арештованими є консулі, журналісти, банкирі та звичайні робітники. Всіх їх примістять в концентраційних таборах, побудованих для тих цілей.

Звук робить у повітрі близько 1,000 стіп на секунду.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Гюстон, Тексас. — Громадянин М. Балабан закупив два примірники „Історії України" М. Грушевського і дві книжки Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України", з яких призначив по примірникови для міської бібліотеки в Гюстон.

Маганой Плейн, Па. — Братство св. Димитрія, відділ 28. У. Н. Союзу, замовив один примірник „Історії України" по англійськи і призначив його для бібліотеки Ґілбертон Гай Скул.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАШІ „ОРХЕСТРИ".

Не ходжу я по балях для гуляння чи пятінки, але тому, щоб приглянутись українській танцюючій молоді. І скільки разів бував я на цих балях чи пікніках літньою порою, завше мучать мої вуха наші так звані „орхестри", що то складаються звичайно з великого бубна, якоїсь заржавілої трубки, з клярнета, що видає пискливі, монотонні дикі голоси, та ще дечого. Така комбінація представляє „орхестру". Коли чую таку то „орхестру", як вона випускає зі себе дикі африканські вигуки, то я мимоволі бачу в уяві чорних тубильців, як вони колом танцюють біля вогню, десь в африканських джунглях. Додам, що ті „орхестри" ріжуть ще й польські та московські танці, а ті, що танцюють, чогось ще дуплять ногами до підлоги.

Кілька разів звертав я увагу нашим „капельмайстрам", що це, що вони „ріжуть", не є ані краса, ані штука, що це ні танець, ні мельодія, та що пора, аби вони взялись до невичерпаного багатства українських танків, і української музики, що є красою й гордістю України. Але цей чи той „капельмайстер" лише здивовано викотить очі й з обидою відповідає, що молодь не любить українських танців. Агій! А воно мається якраз навпаки. Розуміється, коли „капельмайстер" візьме будь яку українську мельодію і вживає її до танцю, та ще через свій „клярнет" видуває страхопуда, то тоді він має рацію. Але ніколи не можна винувати за це молодь. А хтож цю молодь навчив танцювати африканські танці, як не наші „орхестри"?

Одного разу зайшов я був до клюбу голяндців. Якраз тоді вони мали танковий вечір. Старші сиділи при столиках, а молодь танцювала. Їхня орхестра складалася з піяна, двох скрипок та гармонії. Тут „африки" не було. Бажав я лише, щоб там був котрийсь з наших „орхестрових" лідерів і бачив та чув красу голяндських та американських танців. Можеб був дечого навчився.

Вартоб, щоб хтось з українських музичних сил забрав голос в цій справі та дав хоч якібудь інструкції нашим „професорам - капельмайстрам". Щоб вказав їм, які повинні бути українські орхестри, які мельодії повинні грати для молоді, а вкінці, щоб ті „орхестри" змилувалися та не псули нам молоді. Ще додам, що вартує уже раз залишити оце лупання ногами до підлог. Пани лідери „орхестр" повинні теж зрозуміти, що вони не грають тепер ні українських, ні американських танців, а лише африканько - польсько московську мішанину. З цею мішаниною треба скінчити, а українська молодь мусить допомогти, щоб так сталося.

І. Пасічник,
Ірвінґтон, Н. Дж.

ПОЛЬЩА ВИПОВІЛА ВІЙНУ ЯПОНІЇ

ЛОНДОН. — Польський уряд на еміґрації в Лондоні офіційно виповів війну Японії. Польський уряд станув на становищі, що доля Польщі є тісно звязана з Британією, Америкою і іншими аліянтськими краями і їх вороги є теж ворогами Польщі.

Десятий спис населення, що відбувся в Злучених Державах в 1880 році виказав, що Злучені Держави мали тоді 50,105,-783 населення.

САН ФРАНЦІСКО МАЄ ДРУГЕ ЗАТЕМНЕННЯ

САН ФРАНЦІСКО (Кал.). — В ночі з 9. на 10. грудня, ц. р. військові власти зарядили друге з черги затемнення Сан Франціска та поблизьких місцевостей. Вони не подали, чи причиною затемнення були японські літаки. Додали лиш, що поява ворожих літаків не є виключена.

ДОЗВОЛЯЮТЬ НА ПЕРЕЇЗД МЕКСИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК

ВАШИНГТОН. — Американський уряд дав дозвіл на переїзд мексиканських військ через Аризону до долішньої Каліфорнії. Згадані війська мають берегти західне побережжа долішньої Каліфорнії перед можливим нападом японців.

СОВЄТИ НАСТУПАЮТЬ НА КРИМ

Совєтські війська повели сильний наступ на Крим, в околицях Керча. Вони знов перейшли Керчівський залив і станули ногою на Кримі. Німецькі звідомлення потверджують наступ совєтських військ у названих околицях.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МОНЕСЕН, ПА. — Річні збори Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 338., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. по обіді, в українській гали на 2. вулиці, 213 Скунмекер Еве. Проситься всіх членів прийти, бо буде вибір урядників на рік 1942. Контрольна комісія здасть справоздання за 6 місяців. — За уряд: Михаїл Коваль, предс.; Павло Янковський, кас.; Микола Куць, секр.

АВБОРН, Н. Й. — Річні збори Тов. Запор. Січ., від. 283., відбудуться 14. грудня в годині 1:30 пополудні в Січовій гали. Буде вибір нового уряду на рік 1942. і справоздання уряду з 1941. року. Уряд взиває всіх членів, щоби прибули на збори; не явившийся член на збори заплатить кару наложену статутом. По виборі і справозданню буде гостина всім членам безплатно. Рівнож проситься привести якнайбільше нових членів до У. Н. Союзу і Тов. Будемо принимати без вступного. Кожний, котрий приведе нового члена, отримає нагороду від уряду. Тож до праці на честь нашій організації і Тов., на честь нашого від. 283. і на пожиток всіх! — За уряд: Е. Саварин і М. Курій, ст., секретарі.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Річний мітінг Бр. св. Василія Вел., від. 87., відбудеться в неділю, 14. грудня, в гали парохіяльній св. Василія при Ellicott Rd. На зборах вибереться уряд на рік 1942. Проситься всіх членів прибути і вирівнати свої залеглости. По мітінгу перекуска. Проситься всіх прибути, а по мітінгу разом забавитися. — Константин Купер, предс.; Іван Окаль, кас.; Микола Трояновський, секр.

КОТСВИЛ, ПА. — Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248., відбудуться в неділю, 14. грудня, зараз по Сл. Божій. Проситься членів, щоб були приявні як один, бо буде звіт уряду за цілий рік і буде вибір уряду на рік 1942. По Сл. Божій буде панахида за померлих членів нашого відділу, котру відправить о. Врублевський. Хто з членів не буде на річних зборах, буде підлягати карі, бо ви собі легко думаєте, а то прийде пять-шість і нема з кого навіть вибрати уряду. — М. Пик, предс.; М. Маскула, кас.; А. Турчин, секр.

АМБРІДЖ, ПА. — Річний мітінг Бр. св. О. Николая, від. 276., відбудеться 14. грудня, точно в 1. годині пополудні. Напоминається всіх довгуючих членів, щоб вирівняли свої залеглі довги. Члени, котрі хотять заплатити свої вкладки на цілий рік 1942., мусять зложити гроші в місяці грудні. Проситься членів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, щоб вписали на тім річнім мітінгу. Зимна чужа палата, але за не тепла своя хата. Тою теплою хатою є У. Н. Союз. — За уряд: Михайло Гриневич, предс.; Михайло Фук, секр.-кас.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо уряд і контр. комісія здадуть справоздання за цілий рік. Будеться вибирати уряд на рік 1942. Не забудьте прийти всі як один. — За уряд: Василь Гусар, предс.; Петро Дронь, кас.; Микола Головка, секр.

АМБРІДЖ, ПА. — Річний мітінг Бр. св. Василія Вел., від. 161., відбудеться в неділю, 14. грудня, точно в 2. годині пополудні, під ч. 600 Гленвуд Ев. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг. Буде справоздання за пів року і вибір уряду на рік 1942. — За уряд: Василь Попінчак, предс.; Василь Ясиницький, кас.; Антін Підуфалий, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 363., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів прийти, і начас, бо маємо багато справ до полагодження і вибір нового уряду. Довгуючі члени мають конечно. вирівнати свій довг, аби не перетягати на наступний рік. Не явившийся член заплатить кару1 дол. — Г. Підскальний, секр.

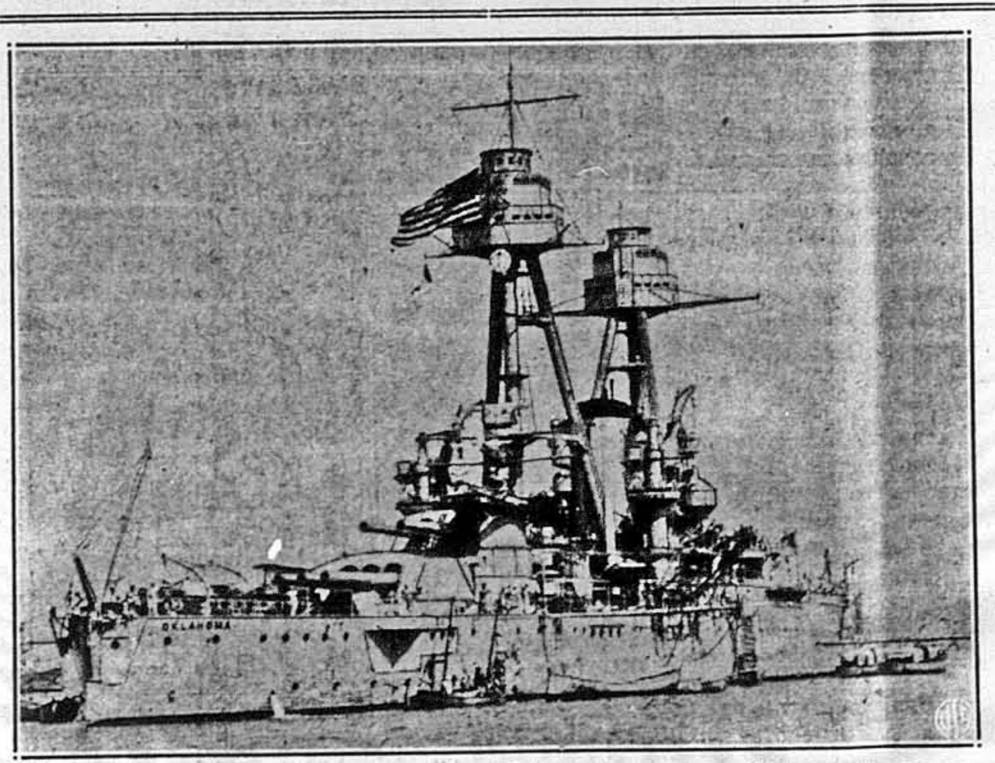
БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Е. Коновальця, від. 238., відбудесь в неділю, 14. грудня, в церк. гали, 136 Арлінгтон ул. зараз по відправі. Проситься всіх членів старших і молодіж, щоби на збори численно прийшли, та брали участь в нарадах нашого союзового життя. Молодіж повинна братись до праці в життю організації та брати хотяй частину союзової праці на себе, привикати до цего і треба зрозуміти, що то що вже є збудоване й зорганізоване. Тепер пора на союзову молодь, щоб вона добудовувала, збільшувала то, що є для них замале. Праці є для всіх і все. Тож разом з батьками до праці. У нашім відділі Богу дякувати, є вже молодіж, що нас вже заступає, слухає кожних вказівок до кращого. Длятого наш відділ поступенно росте морально і матеріяльно і все нові члени приходять. Наш відділ тим тішиться і дає примір для других. Рівнож пригадуємо, що це є послідний місяць в році. Проситься, щоби всі члени на мітінгу вплатили свої вкладки, бо секретар мусить скорше сего місяця вислати гроші до каси Союза. — За уряд: П. Мороз, голова; Й. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

БАЛТИМОР, МД. — Річні збори Бр. Пресв. Тройці, від. 320., відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі, 3101 О'Донел ул. Проситься членів прийти на означений час; буде справоздання з цего року, також вибір уряду на рік 1942. Приведіть зі собою нових кандидатів, а ми їх радо впишемо до Бр. і У. Н. Союзу. — П. Мармаш, предс.; М. Криж, кас.; Г. Шулька, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Річні збори Тов. Української Січи, від. 421., відбудуться 13. грудня, в 8. годині вечером, в українській галі, Проспект ул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо будеться вибирати новий уряд на 1942. рік. Приходіть самі й беріть зі собою своїх знайомих, котрі хотіли би записатися до Товариства і до У. Н. Союзу. Багато є таких, котрі ще ніде не належать. Не забувайте, що У. Н. Союз то є наша рідна організація, до котрої кожний українець повинен належати. — За уряд: Й. Шеремета, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чеснік, секр.

Великий китайський мур був збудований коло 200 р. перед Христом.

Болівійські тубильці носять капелюхи з кори дерева. Кору мочиться в воді, а опісля бється, аж стане гнучкою.

УПАВ ЖЕРТВОЮ?—Це є американський боєвий корабель „Оклагома", про котрий доносять японці, що вони його затопили підчас атаку на Перл Гарбор, фльотну базу на Гавайських островах. Корабель, містоти 20,000 тон, збудовано в 1914. р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Незабутня втрата.

Місяць листопад 1941. р. остане на довго в сумній памяті української громади в Бріджпорт, Конн., бо втому місяці українсько-американське громадянство втратило двох своїх визначних членів. Відійшли від нас бл. п. Іван Глива й бл. п. М. Будник, обидва члени 59. відділу У. Н. Союза. Бл. п. Іван Глива був тяжко поранений при вибухові в грамофоновій фабриці й по тяжких терпіннях Він помер серед страшних мук тиждень пізніше. Бл. п. М. Будник працював в театрі й через неувагу впав до пивниці, глибокої на 12 стіп та забився на місці. Його похорон відбувся 14. листопада, а бл. п. І. Гливи в понеділок 17. листопада 1941. р.

Покійний М. Будник був спокійної вдачі, а що мав таке заняття, що мусів робити в свята й неділі, тому не міг брати участи в національному життті.

Бл. п. І. Глива тілом і душею віддавався національній та релігійній роботі. А найбільші труди вложив він коло „Української Січи", 59. відділу У. Н. Союза. Був його кількалітнім секретарем. За Його стараннями наш відділ розрісся щодо членства й майна. Підчас депресії Покійний як міг старався, щоб своїми порадами, а часто своїми грішми, допомогти тим членам, яким грозило суспендування. Підписаний і донині вдячний Покійному, що він та його дружина з дітьми є далі членами Батька-Союза. Покійного І. Гливу знали громадяне не тільки в Бріджпорті, але також поза нашим містом, а підчас побуту в шпиталі відвідували його люде з Савтпорту, *Ню Брітен, Ню Гейвен, Конн.*, а навіть з Ню Йорку, Н. Й.

А в дні його похорону, то хоч був це робучий день, то церква не могла змістити всіх тих, що прибули віддати йому останній привіт. З Його смертю наш 59. відділ, наша українська громада, а з ними цілий Союз тратить одного з найактивніщих своїх членів.

Оця трагедія тих двох членів У. Н. Союза та великий жаль, який вона оставила нашому громадянству, повинна бути пересторогою, що нещастя може стрінути кожнього. Тимбільше кожний повинен горнутися до такої братської організації, якою є Український Народний Союз.

Н. Варій,
член 59. від. У. Н. Союза.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Сестр. Пр. Діви Марії, від. 322., відбудуться в пятницю, 12. грудня, в год. 8. ввечір, в гали церковній, Мортон стріт. Проситься всіх членкиць бути присутніми на річних зборах, бо є важна справа до полагодження. — А. Мондик, гол.; М. Калакура, кас.; П. Карач, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в неділю, 14. грудня, в год. 4. пополудні, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо пізніше галя буде занята. Проситься всіх членів, щоби не втягалися з плаченням місячних вкладок. Це останній місяць перед річними зборами. — І. Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збруча, від. 280., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакована Ев. Присутність членів є конечна, бо є досить справ до полагодження. Рівнож припоминається всім довгуючим, щоби в цім місяці постаралися вирівнати свої залеглости і начас так, щоби можна приготовити звіт для контролі. — За уряд: О. Запоточний, С. Говка, Р. Рубльовський.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 192., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прибути на збори. Буде справоздання урядників. Буде вибір уряду на рік 1942. — К. Довганюк, предс.; М. Суханчик, кас.; М. Поліфіло, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 317., відбудуться в неділю, 14. грудня, по Сл. Божій. Обовязком кожного члена є явитися на річні збори, вислухати цілорічного справоздання урядників і контр. комісії, вибрати новий уряд і полагодити найважніші справи відділу. Також проситься довгуючих членів вирівнати свої вкладки. Ті, що будуть мати все заплачене, дістануть у січні опуст товариських вкладок за один місяць. — К. Сушевський, предс.; В. Кіянка, кас.; М. Дидик, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2. годині пополудні, в Набожинського. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Микола Лісний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Річні збори Тов. Зап. Січ., від. 75., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 1. пополудні, в галі У. Н. Дому. Обовязком кожного члена і членкиці прибути на ці збори, де почуєте справоздання урядників і контр. комісії з діловодства за цілий рік. Також буде вибір урядників на 1942. рік і інші важні справи, котрі вимагають вашої присутности. Хто має приятелів або знайомих, котрі не належать до У. Н. Союзу, приведіть їх на ці збори і впишіть в ряди нашого славного Тов. Запорозька Січ. — За уряд: П. Костирка, предс.; Ів. Слупецький, кас.; Мих. Присташ, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Згода, від. 294., відбудуться 13. грудня в год. 8. вечером в галі, де все. Проситься членів конечно прибути на ці збори. Також проситься довгуючих вирівнати свої залеглости, щоб новий секретар не мав клопотів на наступний рік. Урядники здадуть звіт за біжучий рік, а потім наступить вибір уряду на рік 1942. Прошу бодай раз врік прийти начас і сповнити це, що ви самі ухвалили. — За уряд: І. Король, предс.; С. Музика, кас.; Я. Салій, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — Річний мітинг Бр. св. Йосафата, від. 477., відбудеться в неділю, 14. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній, 29. Друга Стр. Старий уряд здасть справоздання за 6 місяців свого урядування. Проситься всіх членів прибути як один, бо маємо важні справи відділові до полагодження, і ухвалимо брацький статут на біжучий рік 1942. Проситься кожного члена, щоби роздумав з увагою, як буде ухвалюватися новий брацький статут, бо то важне на цілий рік. Кожний член повинен триматися тих прав, що ухвалить на річнім мітингу, то буде спокій через цілий рік і не буде нарікань на урядників ані на інших членів відділу. — Уряд Братства.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 204. відділу відбудуться в суботу, 13. грудня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. Проситься всіх членів прибути на ті збори та вирівнати залеглі й біжучі вкладки до кінець грудня, щоби уряд відділу мав змогу приготовити касовий звіт на річні збори, які відбудуться в суботу, 27. ц. м. — М. Близнак, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476., відбудуться в неділю, 14. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній укр. прав. громади на Савт Секонд і Партішон ул. Напоминається кожного члена прибути начас, бо буде справоздання за півроку, а також вибір уряду на 1942. рік. — За уряд: Михайло Гриб, предс.; Павло Маряк, секр.; Михайло Лібрук, кас.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Річні збори Тов. ім. І. Франка, від. 253., відбудуться в суботу, 13. грудня, в год. 7. вечером, на українській галі. Кожний член обовязково повинен явитися на ці збори. Прийдіть і подумайте над вибором уряду на 1942. р., бо по виборах буде запізно нарікати, що вибрано невідповідних урядників. Члени довгуючі повинні вирівнати свої залеглости не пізніше 22. грудня, так, щоби урядники могли передати уряд без жадних довгів вибраному урядови на 1942. Уряд просить тих членів, що ще мають дітей, не вписаних до У. Н. Союзу, най овідомлять уряд якнайскорше, а цей радо впише їх до найбільшої укр. запомогової організації. — За уряд: П. Хомин, предс.; І. Приступа, фін. і рек. секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230., відбудуться в неділю, 14. грудня, в У. Н. Домі, 525 W. Rayen Ave., в годині 2. пополудні. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на ті збори, бо є важні справи до вирішення. Будемо святкувати 30-літний ювилей існування Братства. Тому обовязком кожного члена привести на мітинг одного нового члена. Там почуєте річний звіт відділових урядників; контр. комісія представить приходи і розходи. Рівнож буде вибір уряду на рік 1942. Також просимо членів вирівнати свої місячні вкладки в тім році, бо в противнім разі будуть виписані з Братства й У. Н. Союзу. — За уряд: Т. Періг, предс.; Мих. Мушинський, кас.; Ів. Павловський, секр.

ДЕРРИ, ПА. — Річні збори Сестр. Пр. Діви Марії, від. 303., відбудуться 14. грудня в 1. годині сполудня в гали українській. Буде прочитання справоздання за цілий рік 1941. і вибір уряду на рік 1942. Проситься всіх членкиці і членів вирівнати свій довг, щоби ані одна членкиця ані один член не переходили з довгом на наступний рік. — Анна Баран, предс.; Марія Королевят, кас.; Анна Р. Куземчак, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 132., відбудуться в неділю, 14. грудня, в галі церковній, зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, на ці збори явитись. Буде вибір нового уряду на 1942. рік і інші важні справи до полагодження. Членів проситься вирівнати свої вкладки, як також старі довги; в противнім разі уряд мусить поступити після статуту. Член, що не буде на зборах, підлягає карі 50 ц., урядник $1. Також проситься привести нових членів, а ми радо їх впишемо до У. Н. Союзу. — Уряд: Гр. Коніцький, предс.; Дм. Сова, фін. секр.; Ю. Несторович, кас.; Мих. Усик, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 220., відбудуться в суботу, 13. грудня, 7:30 вечером, у парохіяльній салі, 4950 So. Paulina St. Буде справоздання уряду і контр. комісії за 1941. рік, як також вибір нового уряду на 1942. рік. Є інші важні справи до вирішення. Ті члени, що платять цілий рік наперед, мають зголоситись на цих зборах і заявити, чи хотять так далі платити чи ні. Довгуючих членів проситься вирівнати місячні вкладки. Шість і більше місяців бути довжним до бр. каси і не дати про себе знати, чи такий член живе на цім Божім світі, то вже не по людськи. У чужих організаціях чи компаніях треба триматись правил, а у нас, як кому хочеться. Так далі не може бути. Мусимо поступати за статутом. — В. Саган, предс.; Г. Гаврилюк, кас.; Петро Жовнірчак, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори від. 292. У. Н. Союза, відбудуться в неділю, 14. грудня в годині 1.30 пополудни в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін улиця. Це вже останній місяць в році і треба буде зробити замкнення книжок, так у відділі як і в головній канцелярії, тому проситься, щоб кожний член прибув, щоб його вкладки були в цілости виповнені за цілий рік, щоб мож докладно здати справоздання. Рівнож пригадую тим членам, котрі ще не поплатили за балеві тікети, котрим вислано, хай будуть ласка поплатити. Рівнож старайтеся по можности приєднувати нових членів. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілія Андрусевич, кас.

ГЕМТРАМК, МІШ. — Річні збори Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 відбудуться в неділю, 14. грудня точно в год. 1.30 пополудні в Українській Хаті, 2240 Грейлінг улиця. Кожний член і членкиця повинні бути присутні, як старші так і молодіж. Буде вибір уряду на рік 1942. На тих зборах всі члени повинні подумати над розвоєм нашого товариства і вибрати добрих людей на рік 1942. Кожний член повинен з кінцем року вирівнати свій довжок до каси товариства. — За уряд: А. Патра, секретар.

КЕМПБЕЛ, О. — Річні збори Сестрицтва Пресв. Діви Марії, від. 119. відбудуться в неділю, 14. грудня, під ч. 165 Гордон Евня, в 3. годині пополудні. Кожна членкиця обовязково має явитися на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання Урядників за цілий рік 1941 і вибір нового уряду на рік 1942. — За уряд: К. Лисиганич, предс.; М. Сокіл, кас.; М. Білан, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 367. відбудуться в неділю, 14. грудня в год. 1:30 пополудні в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на зборах обовязково. На цих зборах буде вибір уряду на 1942 рік, як також будуть рішатись всі справи товариства відносно членів. Члени які довгують вкладками чи залеглостями до товариства, хай сплатять свій довг, щоби не було нарікання опісля, що їх імена проголошується на зборах. Довги переносити з року на рік не є вигідно ані для Товариства ані для самих членів, тому проситься сповнити довги. Не забуваймо також вписати свої діти до Союзу іще в цім році, як також своїх приятелів. Вже маємо всякі грамоти до вибору як для старших так і молодих і таньші як в других організаціях. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

ТОЛІДО, О. Річні збори св. О. Николая, від. 167., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні в галі, де звичайно. Просимо всіх прибути точно начас, бо маємо важні справи до полагодження. Буде також вибір уряду на 1942. рік. Хто з урядників хоче бути потверджений або вибраний урядником на другий рік, повинен особисто явитися на зборах. Довгуючих просимо вирівнати свої вкладки так до У. Н. Союза, як і до місцевої каси, щоби не переносити довгу на другий рік. Неприсутний урядник на зборах підлягає карі $1.00, член 50 ц. — Уряд.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні збори Сестрицтва Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36., відбудуться в неділю, 14. грудня, в гали церковній в годині 2. точно. Проситься членкині явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Буде вибір уряду на 1942. рік. Тож обовязково кожна членкиня має прийти на річні збори. Котра не явиться, підлягає карі після статута. Також припоминається Сестрам, котрі довгують, щоби вирівнали свої вкладки, щоби не перетягати на слідуючий рік, аби контрольори не вичитували вашого довгу на річнім мітингу. Тож приходіть всі на збори й приводіть зо собою своїх знайомих. Ми їх радо впишемо. Також само вписуйте свої діти, бо тепер є добрі і відповідні поліси для дітей на $250, на $500 і на $1,000. Яку хочете, таку собі виберете. — За уряд: Марія Гойсак, предс.; Настазія Грицик, кас.; Марія Ходак, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річні збори Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в гали під ч. 12205 Парнел Ев. На цих зборах буде справоздання з цілого року, як також вибір уряду на рік 1942. Не явившася членкиця заплатить кару $1, а урядниця $2. — За уряд: Катерина Шемердяк, предс.; Розалія Білик, кас.; Анна Сосновська, фін. секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Річні збори Тов. Сокіл, від. 218., відбудуться в неділю, 14. грудня(під ч. 165 Гордон Ев. Проситься прийти на ті збори, бо буде вибір нового уряду. — Уряд.

ШЕНАНДОА, ПА. — Річний мітинг Бр. св. Володимира, від. 98., відбудеться 14. грудня в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів прийти раз в рік на мітинг і послухати справоздання за цілий рік. Будеться читати доходи і розходи. Потім будуть інші справи до обговорення. Проситься членів, як будуть іти на мітинг, щоби привели по пару членів до нашої організації. — За уряд: Микола Максимчук, предс.; Іван Земба, кас.; Іван Чорний, секр. Boyko, Sec.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Річний мітинг Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44., відбудеться в неділю, 14. грудня, в годині 1:30 пополудні, в українській прав. галі. Проситься всіх членів прийти на мітинг і вислухати справоздання урядників зі свого урядування за минулий рік і контр. комісії. Також буде вибір відділових урядників на рік 1942. Взивається всіх членів взяти якнайбільшу участь бодай раз врік на річнім мітингу. По мітингу буде мала забава. — За уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Деячук, секр.

ЦЕНТРАЛ ФАЛ, Р. АЙ. — Річні збори Тов. ім. І. Франка, від. 93., відбудуться в неділю, 14. грудня, в Укр. Клюбі, 59 Централ Стр., в годині 1.пополудні. Обовязком всіх членів прийти начас. Контрольори і урядники мають зійтись перед мітингом. З членом, котрий не буде присутний на зборах, поступиться після ухвали Тов. — П. Бенковський, секр.

РОМ, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Михаїла, від. 121., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Повинністю кожного члена явитися на річних зборах, щоби почути справоздання урядників, а рівнож вибрати новий уряд на рік 1942. Рівнож пригадується контролі, щоби по змозі прийшли книжки переглянути, щоби могли дати свій звіт з господарки урядників. Рівнож пригадується членам, хто мав би де якого нового члена, то просимо привести на збори. На порядку нарад маємо вирішити, чи наше Бр. має закупити Історію України, яка тепер видана, як також багато інших справ. Не явившіся члени будуть підлягати карі після статута. — За уряд: Семен Свиредюк, предс.; Теодор Гречкосій, кас.; Олекса Гадз, секр.

АНСОНІЯ, КОН. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 67., відбудуться в неділю, 14. грудня, в Ліберті Галі, Мей Стр. Проситься всіх членів прибути. Будеться вибирати новий уряд і інші важні справи. Довгуючі члени, щоб поприходили і поплатили свої довги, щоби не переносити на наступний рік. — Іван Шуран, предс.; Іван Нириг, секр.

UTICA, N. Y. — The annual meeting of the St. Peter and Paul Brotherhood will be held Sunday, Dec. 14, 1941 at 9:30 A. M. at the church hall. It is requested that all members be present as the officers for the following year will then be elected and other important matters will be taken up. There will be a fine of $.50 if a member fails to be present. All members that are in arrears with their dues should attempt to clean up all debts. — Semen Romaniak, Pres.; M. Donawick, Sec.; J. Nichols, Treas.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Річні збори відділу 318. відбудуться 14. грудня в галі церковній в год. 2. пополудні. Взивається всіх членкиць і членів явитись начас хоч раз врік, бо на річних зборах завше є звіт уряду й контролі, як також вибір уряду на новий рік. Члени довгуючі обовязані вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Пригадується ще, що збори припадали б на 21. грудня, але мусимо скорше відбути тому, що галя буде занята. Член, що не явиться, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — За уряд: Ю. Сидор, предс.; О. Палій, кас.; В. Саюк, секр.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 330., відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2. годині пополудні. Проситься всіх членів і членкиць явитись на збори. Це є річні збори. Є багато важних справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1942. рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглі місячні вкладки, щоб можна замкнути рахунки за 1941. рік. Пані й панове, зійдіться хоть раз урік і порадьтеся над своїм добром, щоб не було потому нарікання, що я нічого не знаю, що урядники роблять. — Ф. Скібінський, предс.; М. Копанишин, кас.; Н. Паламар, секр.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

МОДЕЛІ ДЛЯ ОБОРОНИ. Робітниці в Англії виробляють отсі моделі бомбовиків, яких уживається при навчанні пільотів для військової служби. На таких моделях летуни й гарматчики вчаться розпізнавати свої й ворожі літаки в повітрі.

ТАРЗАН, ч. 462. Безпотрібне милосердя.

З мертвої руки одного з адаків Том видобув меча і поспішно подніс його Тарзанові. Тарзан миттю підхопив меча.

А тепер боротьба розпочалась на рівних условинах. Тарзан вмів володіти мечем: Немов блискавка кінець його меча знайшовся біля горла Вилієна.

Вилієно станув на позір і заперестав боротьбу. Він знав, що тепер чекає його смерть. Та він не був боягузом і спокійно чекав кінця.

Але тут втрутилась Зеля, що також бачила цілу ту сцену. „Ні, ні не вбивай його", закричала вона. Тарзан опустив меча і пощадив Вилієна.